

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

CENTRUL DE FORMARE CONTINUĂ
ÎNĂLĂMANT LA DISTANŢĂ
ŞI CU FRECVENŢĂ REDUSĂ

sociologie &
asistență socială

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi inklúziója

2025-2026 tanév

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Szociológia
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4 Szakterület	Szociális munka
1.5 Képzési szint	Licenz
1.6 Szak / Képesítés	Szociális munkás
1.7. Oktatási forma	Távoktatás

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi inklúziója			Codul disciplinei	ALX2320	
2.2. Az előadásért felelős tanár neve – a tantárgy felelőse				dr. Dávid-Kacsó Ágnes adjunktus			
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve				dr. Dávid-Kacsó Ágnes adjunktus			
2.4. Tanulmányi év	III	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	E	2.7. Tantárgy típusa	Tartalom DS Kötelező/ opcionális Dop

3. 3. A teljes becsült idő (oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám - nappali tagozat	2	amelyből: 3.2. előadás:	2			3.3. szeminárium	-
3.4. Félév összórása - távoktatás	100	amiből: 3.5. SI SI = număr ECTS x 25ore/credit - (AI+AT+TC+A A)	48	AI	28	3.6. AT (6) + TC (18) + AA (0)	24
A tanulmányi idő elosztása (SI) és az önálló tanulás (AI)							ore
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása							40
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás							10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása							18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)							6
Vizsgák							2
Más tevékenységek: konzultáció							2
3.7 Egyéni munka össz-órása	76						

3.8 A félév össz-óraszám (kreditszám x 25h)	100
3.9. Kreditszám	4

4. Előfeltételek

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	A BBTE e-learning platformja
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

6. Kompetenciák

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai kompetenciák	<p>C1. A társadalmi kockázatok egyéni, családi, csoportos, közösségi és társadalmi szintű csökkentése érdekében történő azonosítás, információgyűjtés, dokumentálás, értékelés és nyilvántartás, elemzés, és konkrét beavatkozások.</p> <p>C2. Tanácsadás a kirekesztett vagy a társadalmi kirekesztés veszélyének kitett személyek és társadalmi csoportok számára a közösségi erőforrásokhoz (intézmények, szolgáltatások, ellátások) való hozzáférés érdekében</p> <p>C3. Tanácsadás és egyéb speciális beavatkozási módszerek a családi vagy intézményi környezetben (kórházak, iskolák, börtönök, kábítószer-ellenes központok, speciális szociális ellátó intézmények stb.) a szociális munkára jellemző értékek és elvek tiszteletben tartásával.</p> <p>C4. Kommunikáció és szakmai kapcsolatok a kedvezményezettekkel és más érintett szociális szereplőkkel</p>
Transzverszális kompetenciák	<p>CT1. A problémás helyzetek objektív és átgondolt megközelítése mind elméleti, mind gyakorlati szempontból, a hatékony megoldás érdekében, a szociális munkára jellemző értékek és elvek tiszteletben tartásával.</p> <p>CT2. Hatékony transzdiszciplináris csapatmunkatechnikák alkalmazása különböző hierarchikus szinteken, szervezeten belüli és szervezetközi szinten.</p> <p>CT3. A szakmai képzés szükségességének objektív önértékelése, valamint a személyes és szakmai fejlődés erőforrásainak és módjainak azonosítása a munkaerő-piaci követelményekhez való alkalmazkodás és alkalmazkodás érdekében.</p>

6.2. A tanulás eredményei

Ismeretek	<p>A hallgató ismeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> a szociális kockázatok csökkentésére irányuló diagnózis és beavatkozás fogalmait, elméleteit és módszereit; a szociális segélyezési rendszer diagnosztikájára jellemző módszereket és technikákat; a veszélyeztetett csoportok szociális problémái kialakulásának és fenntartásának okait, azonosításukra alkalmas specifikus eljárásokat; az egyének gondozási szükségleteinek felmérési módszereit; a kedvezményezettek problémáira adott közösségi válaszmechanizmusok értékelésének módszereit.
-----------	---

Készségek	<p>A hallgató:</p> <ul style="list-style-type: none"> • képes információt nyújtani, szociális szolgáltatások biztosítására és kapcsolatteremtésre a közösségi erőforrások és a kedvezményezettek problémái között; • alkalmazza a szociális diagnózis speciális módszereit a jogszabályoknak és a szociokulturális normáknak megfelelően; • alkalmazza az alternatív megoldások kidolgozásának konkrét elveit és módszereit; • képes a minőségi szabványok betartására a szociális szolgáltatásokban; • képes a szakmai etika értékeinek és elveinek alkalmazására a beavatkozási folyamatban; • segíti az ügyfeleket a döntéshozatalban és szociális tanácsadást nyújt; • szakszerűen kommunikál a kollégákkal és a szolgáltatást igénybe vevőkkel; • megfelelő válaszmechanizmusokat alkalmaz a problémás helyzetekre.
Felelősségek és autonómia	<p>A hallgató képes önállóan tevékenykedni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szociális programok és politikák kidolgozása érdekében a kiszolgáltatót egyének és csoportok számára; • intervenciós projektek kidolgozására a közösségi erőforrásokhoz való hozzáférés révén; • a köz- és magánszféra közötti partnerségek kialakítására és irányítására a vulnerábilis csoportok támogatása érdekében; • konkrét beavatkozási tervek kidolgozására a rászoruló egyének és csoportok megsegítésére. • alternatív stratégiák és forgatókönyvek kidolgozására a társadalmi valóság értelmezésére; • etikai kérdések kezelésére és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítésére; • az emberi jogok és a társadalmi befogadás előmozdítása érdekében dolgozni; • az egyének, családok és közösségek közötti kapcsolatok változásának előmozdítása érdekében.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7. A tantárgy célkitűzései

7.1. A tantárgy általános célkitűzése	Az iskolai sikeresség egyéni és társadalmi tényezőinek megértése és az akadályok leküzdését célzó beavatkozás módja. A veszélyeztetett fiatalok tanulmányi sikerének elősegítése célzott beavatkozási programokkal.
7.2. Sajátos célkitűzések	Az ösztönző tanulási környezet feltételeinek és az iskolai sikert elősegítő intézményi szintű beavatkozásoknak a meghatározása. A fiatalok kockázatos viselkedésének csökkentése a tanulási közösségek optimalizálásával. A csapatmunka, a hatékony kommunikáció és az oktatási rendszeren belüli érdekérvényesítés elveinek elsajátítása.

8. Tartalmak

8.1. AI, SI	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
I. A családon belüli szocializáció. A családok sokfélesége és ennek hatása a szocializáció céljaira és eredményeire.	Egyedi dokumentáció. Ellenőrzési témák. Tanácsadás.	10% AI, SI
II. A különböző társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező családok viszonya az iskolához. A család társadalmi jellemzőinek hatása az iskolai sikerre.	Egyéni dokumentáció. Ellenőrzési témák. Tanácsadás.	30% AI, SI
III. A hátrányos helyzetű gyermekek iskolai beilleszkedésének akadályai az oktatási rendszer különböző szintjein. A hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerének esélyei.	Egyéni dokumentáció. Ellenőrzési témák. Tanácsadás.	20% AI, SI
IV. Az inklúzió fogalma. Az iskolai inklúzió és megvalósításának feltételei.	Egyéni dokumentáció. Ellenőrzési témák. Tanácsadás.	10%AI, SI

V. Az inklúzió modelljei az iskola intézményi fejlesztésében. Inkluzív kiválóság. Az inklúzió indexe.	Egyedi dokumentáció. Ellenőrzési témák. Tanácsadás.	10% AI, SI
VI. Az inkluzív index elemei és azok alkalmazhatósága az iskola intézményi fejlesztésében.	Egyéni dokumentáció. Ellenőrzési témák. Tanácsadás.	10% AI, SI
<p>Bibliografia:</p> <p>Dávid-Kacsó, Á. (2022). Hátrányos helyzetű gyerekek inklúziója</p> <p>Aries, Ph (1987). Gyermek, család, halál. Budapest: Gondolat.</p> <p>Bernstein, B. (2003). Social Class and Pedagogic Practice. The Structuring of Pedagogic Discourse (Vol. IV: Class, Codes and Control). London: Routledge</p> <p>Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Model of Human Development. In International Encyclopedia of Education, Vol. 3. Oxford: Elsevier</p> <p>Booth, T., Ainscow, M. (2007). Indexul incluziunii. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană</p> <p>Conger, R., D.–Dogan, S., J. (2004). Social Class and Socialization in Families. In Grusec, J., E.–Hastings, P., D. (eds), Handbook of Socialization. Theory and Research. London: The Guilford Press</p> <p>Dávid-Kacsó Á., Roth, M. (2015): Educația incluzivă pentru acceptarea diversității, in Vincze, E., Harbula, H., Magyari-Vincze, N (eds) <i>Romedin - Educație pentru incluziune și dreptate socială</i>, Cluj Napoca: Editura Fundației Desire, pp. 226-238</p> <p>Dávid-Kacsó, Á. (2017). Útvesztő: roma gyerekek a romániai oktatási rendszerben, <i>Erdélyi Társadalom</i>, 15(1), pp. 43-56 http://erdelyitarsadalom.ro/files/et30/et-bbu-30-02.pdf</p> <p>Deci, E. L.–Ryan, R. M. (2008). Self-Determination Theory: A Macrotheory of Human Motivation, Development, and Health. In <i>Canadian Psychology</i>, 49/3, 182–185.</p> <p>Eccles, J. S. (2004). Schools, Academic Motivation and Stage-Environment Fit. In: Lerner, R., M.–Steinberg, L. (eds), <i>Handbook of Adolescent Psychology</i>, New Jersey: John Wiley&Sons</p> <p>Fordham, S.–Ogbu, J., U. (1986). Black students' school success: Coping with the "burden of 'acting white'". In: <i>The Urban Review</i>, 18-8, 176-206.</p> <p>Hatos, A. (2006). <i>Sociologia Educației</i>. Iași, Polirom Hegedüs, J. (szerk) (2006). <i>Család, gyermek, társadalom</i>. ELTE PPK, Neveléstudományi intézet.</p> <p>Pallas, A., M. (2006). The Effects of Schooling on Individual Lives. In: Hallinan, M. T. (ed): <i>Handbook of the Sociology of Education</i>. New York: Springer Podráczky, J.(szerk)(2010), Szövetségben.</p> <p>Tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról. Budapest: Elte Eötvös Kiadó.</p> <p>Pukánszky B. (2001): <i>A gyermekkor története</i>. Műszaki Kiadó, Budapest</p> <p>Prout, A.–James, A. (1997). A New paradigm for the Sociology of Childhood? Provenance, Promise and Problems. In James, A.–Prout, A (eds.), <i>Constructing and Reconstructing Childhood: Contemporary Issues in the Study of Childhood</i>, London: Falmer Press</p> <p>Rughiniș, Baltasiu (2005). Participarea școlară a copiilor romi din comunitățile netradiționale, urbane, cu un grad ridicat de sărăcie. Cazul comunităților Zăbrăuți, București, Iași și Slatina. In: Dobrică, P.–Jderu, G. (red.), <i>Educația școlară a copiilor romi. Determinări socio-culturale</i>. București, Vandemonde</p>		

Stănculescu, M. S.–Berevoescu, I. (2004). Sărac lipit, caut altă viață! București, Editura Nemira

Stănculescu, E. (2002). Sociologia educației familiale (Vol. Strategii educative ale familiilor contemporane). Iași, Polirom

UNICEF (2006): Copii la limita speranței. O analiză focală asupra situației copiilor vulnerabili, excluși și discriminați din România. București: Vanemonde.

Varga, A.(2015). Az inklúzió szemlélete és gyakorlata. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Wlilocki Henrik Szakkollégium, pp. 38-87

https://wlilocki.pte.hu/sites/wlilocki.pte.hu/files/oldal_mo/inklu_02_beliv_nyomda.pdf

8.2. AT	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A veszélyeztetett fiatalok iskolai tapasztalatai	Interaktív problémamegoldás. Magyarázatok.	6. hét
Kockázati magatartásformák serdülőkorban. Megelőzési és beavatkozási módszerek.	Interaktív problémafelvetés. Magyarázat.	10. hét

Bibliografia:

Bernstein, B. (2003). Social Class and Pedagogic Practice. The Structuring of Pedagogic Discourse (Vol. IV: Class, Codes and Control). London: Routledge

Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Model of Human Development. In International Encyclopedia of Education, Vol. 3. Oxford: Elsevier

Booth, T., Ainscow, M. (2007). Indexul incluziunii. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană
Deci, E. L.–Ryan, R. M. (2008). Self-Determination Theory: A Macrotheory of Human Motivation, Development, and Health. In Canadian Psychology, 49/3, 182–185.

Eccles, J. S. (2004). Schools, Academic Motivation and Stage-Environment Fit. In: Lerner, R., M.–Steinberg, L. (eds), Handbook of Adolescent Psychology, New Jersey: John Wiley&Sons

Fordham, S.–Ogbu, J., U. (1986). Black students' school success: Coping with the "burden of 'acting white'". In: The Urban Review, 18-8, 176-206.

Hatos, A. (2006). Sociologia Educației. Iași, Polirom

Varga, A.(2015). Az inklúzió szemlélete és gyakorlata. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Wlilocki Henrik Szakkollégium, pp. 38-87

https://wlilocki.pte.hu/sites/wlilocki.pte.hu/files/oldal_mo/inklu_02_beliv_nyomda.pdf

8.3. TC [temele de control, conform calendarului disciplinei]	Az információ átadásának a módja	Megjegyzések
Egy tetszőlegesen választott iskola inkluzivitásának értékelése	A BBTE e-learning platformja.	
A serdülőket érintő kockázati helyzet értékelése. Beavatkozási terv készítése.	A BBTE e-learning platformja.	

Bibliografie:

Dávid-Kacsó, Á. (2024). Vulnerabilis serdülőkkel való munka.
 D'Amico, Feldstein Ewing, S., W (2018). Group-Based Interventions for Youth. In.Monti, Colby, O'Leary-Tevyaw (eds.) Brief Interventions for Adolescent Alcohol and Substance Abuse ([edition unavailable]). The Guilford Press.
<https://www.perlego.com/book/4410122>
 Capuzzi, D., & Gross, D. (2014). Youth at Risk (6th ed.). American Counseling Association.
<https://www.perlego.com/book/1003993>
 Jármí, É. (2019). Az iskolai bántalmazás (bullying) megelőzése. *Educatio*. 28 (3), pp. 528–540. DOI: 10.1556/2063.28.2019.3.6
 Knapp, S. E., Berghuis, D., Dimmitt, C. (2017). The School Counseling and School Social Work Treatment Planner, with DSM-5 Updates, 2nd Edition (2nd ed.). Wiley. <https://www.perlego.com/book/997728>
 Monti, P., Colby, S., Tevyaw, T. O., Monti, P., Colby, S., T. O'Leary -Tevyaw (2018). Brief Interventions for Adolescent Alcohol and Substance Abuse ([edition unavailable]). The Guilford Press. <https://www.perlego.com/book/4410122>
 Semsey, G. (2018). Szexuális nevelés az iskolában. *Iskolakultúra*, 28(12), 17–34.
<https://doi.org/10.14232/ISKKULT.2018.12.17>

8.4. AA [conform calendarului disciplinei]	Metode de predare-învățare	Observații

Bibliografie:
 [se va trece OBLIGATORIU și cursul elaborat în tehnologia ID]

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy megfelel azoknak az elvárásoknak, amelyeket az iskolarendszer, a támogató és közösségi szolgálatok, az iskolai és szociális szolgáltatásokat igénybe vevők, gondozóik és a potenciális munkaadók támasztanak az iskolai szociális munkásokkal szemben a tanácsadás és az iskolai szociális munka területén.

10. értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelési kritériumok	10.2. Az értékelés módszere	10.3. Arány a végső jegyben
10.4. AI, SI	Írásbeli záróvizsga	Vizsga	60%
10.5. TC / AA	Az ellenőrző feladatok leadása	Szóbeli bemutatók	40%

10.6. . A teljesítmény minimumkövetelményei

- Az értékelés minden eleme kötelező, és 10 ponttal értékelik, és az összes jegy súlyozott átlagának legalább 5-nek kell lennie.
- Azok a hallgatók, akik a megadott feltételek mellett nem kapnak jegyet a szemináriumon, nem kaphatnak végső jegyet, még akkor sem, ha részt vettek az írásbeli záróvizsgán és ot elérik az 5 pontot.
- A házi feladat részleges teljesítése esetén ezt a vizsgára vagy a kurzusra való újbóli jelentkezéskor figyelembe vesszük.
- A kötelező irodalomjegyzéket és a kurzus előadásainak felhasználását, amelyek teljes terjedelmükben elektronikusan állnak a hallgatók rendelkezésére, figyelembe vesszük a vizsgadolgozatok elkészítésénél.

11. ODD címkék (Objective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	--

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu *Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*, se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică."

Tantárgyfelelős: Dávid-Kacsó Ágnes

Dátum
01.09.2025

ID/IFR felelős
Müller-Fábián Andrea

.....